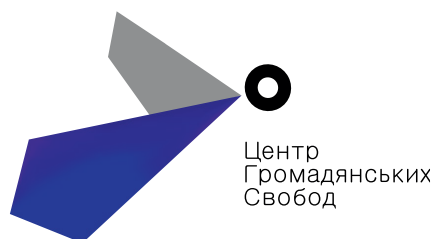

ЦЕНТР

ГРОМАДЯНСЬКИХ

СВОБОД

РІЧНИЙ ЗВІТ 2017

РІЧНИЙ ЗВІТ ЦЕНТРУ ГРОМАДЯНСЬКИХ СВОБОД 2017

АДРЕСА:

м. Київ, вул. Басейна 9г, оф. 28
Електронна пошта: ccl.org.ua@gmail.com

www.ccl.org.ua

www.facebook.com/ccl.org.ua

ЗМІСТ:

- 1. Вступне слово 5**
- 2. Про Центр громадянських свобод 7**
 - 1.1. Місія 7
 - 1.2. Цінності 7
- 3. Ми беремо участь у коаліціях та мережах 9**
 - 3.1. Українські 9
 - 3.2. Міжнародні 10
 - 3.3. Дорадчі 10
- 4. Напрями роботи та тематичні пріоритети у 2017 році: 11**
 - 4.1. Захист фундаментальних прав та свобод від наступу влади та реформи 13
 - Діяльність платформи «Правозахисний Порядок Денний» 14
 - Національна правозахисна НЕконференція 17
 - Всеукраїнська правозахисна премія 19
 - 4.2. Громадський контроль. Група громадського спостереження «ОЗОН» 21
 - 4.3. Політичні переслідування. Кампанія «Let My People Go» 27
 - 4.4. Правова освіта та просвіта 33
 - Київська школа з прав людини 35
 - Правозахисні вікенди 37
 - Волонтерська премія Євромайдану SOS 38
- 5. Адвокаційна робота: застосування інноваційної адвокації, міжнародна адвокація 43**
- 6. Наші досягнення у 2017 році 49**
- 7. Команда Центру громадянських свобод. Волонтери 53**
- 8. Співпраця зі ЗМІ 55**
- 9. Фінансовий звіт за 2017 рік 57**

«*І якщо ми не будемо залучати звичайних людей до своєї роботи та широко популяризувати цінності прав людини, то прийдемо до того, що вимога Євромайдану «права людини понад усе» просто зникне із суспільного порядку денного. А ми за нинішньої політичної кон'юнктури так і залишимося в процесі гасіння пожеж, які щоденно виникають.*»

В Україні триває запекла суспільна дискусія у стилі «склянка наполовину повна чи наполовину порожня» щодо проведених реформ у різних сферах суспільного життя. Але насправді треба ставити питання про те, чи достатньо у цій склянці рідини, щоб нарешті зробити стрибок та вийти із зони турбулентності. На мою думку, усі досягнуті позитивні зміни досі не дійшли до своєї «точки повернення». І в цьому небезпека нашої ситуації за два роки до наступних виборів при видимому загостренні протистояння клептократів та популістів.

Що ж до суспільства, то люди взагалі майже не бачить змін на краще. Згідно з останніми соціологічними опитуваннями 41 % людей вважають, що реформи не відбуваються взагалі, 35 % переконані, що зроблено тільки десята частина, від того, що мало бути зроблено, а 74 % переконані в тому, що події в Україні відбуваються в неправильному напрямку.

Окрему увагу варто приділити судовій реформі. В ухвалених змінах до Конституції та прийнятих на її виконання законів є цілий ряд позитивних новел. Водночас, ініціативи по реформуванню судової системи не мають системного характеру, тому не можуть бути названі реформою у її класичному розумінні. Вони не вирішують цілого ряду важливих

питань, серед яких, створення справжнього суду присяжних, проведення реформи прокуратури, залучення громадськості до роботи кваліфікаційних комісій, розвантаження суддів через інститут мирових суддів та інше. Відтак ніхто незастрахований від того, що у майбутньому на нас не буде чекати ще одна Концепція реформування та нове коло законодавчих змін, спрямованих на її втілення.

З особливо вагомих подій у 2017 році варто відзначити розгортання масштабної кампанії дискредитації громадянського суспільства. Першою мішенню стали активісти, які протидіють корупції у вищих ешелонах влади. Насправді, дрібну помсту у вигляді ухвалення «правки Чорновол», що поширює обов'язкове електронне декларування на членів громадських об'єднань, які борються із корупцією, та їх контрагентів, треба розглядати сукупно з іншими заходами. Серед яких незаконне стеження за активістами, ролики у стилі російського НТВ про Центр протидії корупції, пікет під будинком його керівника Віталія Шабуніна, в організації якого стирчать вуха СБУ, жорстоке побиття харківського активіста Дмитра Булаха та багато чого іншого.

«Віз і нині там» у питанні розробки стратегії щодо окупованого Криму в короткій, середній

1. ВСТУПНЕ СЛОВО

та довгостроковій перспективі. Питання захисту людей на Донбасі обговорюється тільки у мінському форматі, який давно знаходиться в глухому куті. І тільки наприкінці року зміг нас порадувати першим за тривалий час масштабним звільненням 73 полонених. Законодавчі ініціативи 2017 року щодо реінтеграції Донбасу не мають у своєму фокусі захист прав з мільйонів людей, які проживають на окупованій Росією території Донбасу. Збільшується кількість політв'язнів, і при цьому держава досі не спромоглася на проактивну політику і працює у форматі реактивного реагування. Тож змушена констатувати, що гасло «ми воюємо не тільки за територію, а за людей, які там проживають» так і не стало двигуном державної політики.

В цілому правозахисній спільноті слід переглянути

підходи до своєї роботи. Коли тільки 9 % людей достатньо обізнані із діяльністю правозахисних організацій, а 49 % взагалі нічого про них не знають, то це привід серйозно замислитися. Про те, що ми працюємо в свого роду «правозахисному гетто», за межами його знаходиться переважна частина суспільства. І якщо ми не будемо залучати звичайних людей до своєї роботи та широко популяризувати цінності прав людини, то прийдемо до того, що вимога Євромайдану «права людини понад усе» просто зникне із суспільного порядку денного. А ми за нинішньої політичної кон'юнктури так і залишимося в процесі гасіння пожеж, які щоденно виникають.

Голова Правління Центру
громадянських свобод
Олександра Матвійчук

31 березня 2017 року Олександра Матвійчук першою отримала нагороду від Посольство Сполучених штатів Америки в Україні — «Відважна жінка». Її вручатимуть раз у рік одній українці. А на початку 2016-го також стала першою в світі, хто отримав щойно засновану премію ОБСЄ «Democracy Defender Award» — за винятковий внесок в просуванні демократії і захисті прав людини.

За посиланням інтерв'ю з нагородженою О. Матвійчук, що опубліковане на сайті Української правди.
<http://bit.ly/2sWf8pL>

2. ПРО ЦЕНТР ГРОМАДЯНСЬКИХ СВОБОД

Центр громадянських свобод (далі — ЦГС) — українська правозахисна організація заснована у 2007 році. ЦГС здійснює моніторинг та аналіз законопроектів на відповідність стандартам прав людини,

провадить громадський контроль над діями правоохоронних органів, судів та місцевої влади, над розслідуванням злочинів, вчинених під час Євромайдану, займається документуванням політичних

переслідувань у тимчасово окупованому Криму, фіксацією порушень прав людини та воєнних злочинів на Донбасі, просвітництвом у сфері прав людини та демократії, програмами міжнародної солідарності тощо.

НАША МІСІЯ:

працювати для становлення прав людини, демократії та солідарності в Україні та регіоні ОБСЄ задля утвердження людської гідності.

НАШІ ЦІННОСТІ:

- повага до людської гідності;
- свобода і права людини;
- верховенство права;
- демократія;
- солідарність;
- незаангажованість;
- недискримінація.

ЩЕ
МІ

LET MY
PEOPLE
GO!

public monitoring

Київська
Школа
Праб
Людини

ПРАВОЗАХИСНИЙ
ПОРЯДОК
ДЕННИЙ

3. МИ БЕРЕМО УЧАСТЬ У КОАЛІЦІЯХ ТА МЕРЕЖАХ

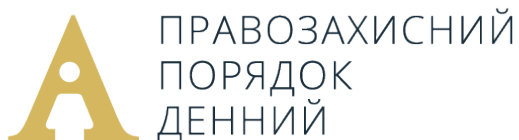
3.1 УКРАЇНСЬКІ:

Коаліція НУО «Справедливість заради миру на Донбасі»

Ініціатива Розмаїття

Правозахисний порядок денний

Коаліція з протидії дискримінації

3.2 МІЖНАРОДНІ:

Міжнародна Платформа
«Громадянська Солідарність»
(робоча група «Сприяння
російсько-українському
правозахисному діалогу»)

Ініціативна група
з прав людини в Криму

Міжнародна коаліція
«Ініціативна група з прав
людини в Криму»

Ініціатива для
Міжнародного
кримінального суду

Міжнародна федерація
з прав людини (FIDH)

Міжнародна ініціатива
для ОБСЄ

МЕЖДУНАРОДНАЯ
ХЕЛЬСИНКСКАЯ
АССОЦИАЦИЯ ПО
ПРАВАМ ЧЕЛОВЕКА

Міжнародна
Гельсінська Асоціація

Міжнародна
платформа «CivilMPlus»

Міжнародна школа
з прав людини
та громадських дій

3.3. ДОРАДЧІ:

Експертна рада при
Уповноваженій Верховної
Ради України з прав людини

Експертна рада при
Комітеті з прав людини,
національних меншин
та міжнаціональних відносин

Експертна рада
при Міністерстві
внутрішніх справ

4. НАПРЯМИ РОБОТИ ТА ТЕМАТИЧНІ ПРІОРИТЕТИ У 2017 РОЦІ

ПРАВОВОЗАХИСНИЙ
ПОРЯДОК
ДЕННИЙ

humanrightsagenda.org.ua

www.facebook.com/zakon.hr

4.1. Захист фундаментальних прав та свобод від наступу влади та реформи. Діяльність коаліції правозахисних організацій «Правозахисний Порядок Денний»

Центр громадянських свобод здійснює координацію діяльності неформальної коаліції правозахисних організацій, що працюють у сфері моніторингу, аналізу та розробки законодавства відповідно до основних засад прав людини та основоположних свобод — платформи **Правозахисний порядок денний** (далі — ППД).

Учасниками коаліції виступають провідні українські правозахисні організації. ППД об'єднує навколо себе правозахисників, експертів, громадських

активістів яким небайдужі питання захисту прав людини, створює робочі групи для роботи над законодавством, проводить адвокаційні кампанії, виступає

з заявами щодо протидії непропорційним обмеженням прав людини, організовує майданчики для обговорення правозахисних тем, популяризує права людини.

ЧЛЕНИ ПРАВЗАХИСНОЇ ПЛАТФОРМИ У 2017 РОЦІ ПРАЦЮВАЛИ З ТЕМАМИ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ:

- моніторингу законотворчої діяльності щодо виявлення загроз правам людини,
- приведення українського кримінального законодавства у відповідність із міжнародним
- гуманітарним правом та приєднання України до Міжнародного кримінального суду,
- внесення змін до законодавства для того, щоб запровадити дієвий суд присяжних,
- проблем та ризиків впровадження першого етапу судової реформи та обговорення напрямів реформування судової системи під час другої хвилі

У 2017 РОЦІ ППД ІНІЦІЮВАВ НИЗКУ АДВОКАЦІЙНИХ КАМПАНІЙ, СЕРЕД ЯКИХ:

1. КАМПАНІЯ ЗА ГАРМОНІЗАЦІЮ УКРАЇНСЬКОГО КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА З МІЖНАРОДНИМ ГУМАНІТАРНИМ ПРАВОМ.

Відбувається з ціллю досягнути прийняття законопроекту, що приводить українське кримінальне законодавство у відповідність до положень міжнародного права. Законопроект розроблений робочою групою ППД до якої увійшли провідні українські та міжнародні експерти. Головним автором є експерт Центру громадянських свобод, доцент кафедри кримінального права та кримінології Київського національного університету

ім. Т. Шевченка Костянтин Задою.

За результатами адвокаційних зусиль законопроект отримав підтримку Адміністрації Президента, Уряду та Міністерства юстиції, а також міжнародних організацій серед яких: Моніторингова місія ООН, Представництво ОБСЄ, Тематичні комітети ПАРЄ, Міжнародний комітет Червоного Хреста, Парламентарії за глобальні дії, Global Rights Compliance, Коаліція за Міжнародний Кримінальний Суд тощо.

Станом на сьогодні законопроект перебуває

на стадії підготовки до реєстрації в Міністерстві юстиції України.

Для інформування про перебіг кампанії розпочав роботу сайт за адресою: ppd-zakon.org.ua.

2. КАМПАНІЯ ЗА ВПРОВАДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ МОДЕЛІ СУДУ ПРИСЯЖНИХ.

У рамках ППД сформована робоча група експертів щодо створення законодавчих умов для функціонування ефективної моделі суду присяжних в Україні

Уже розроблена загальна концепція та бачення майбутнього суду присяжних, проведено публічне обговорення.

3. КАМПАНІЯ ПРОТИ ЗАКОНОДАВЧОГО НАСТУПУ НА УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Започаткована для того, щоб скасувати законопроекти під реєстраційними номерами № 6674 та № 6675, що були зареєстровані Президентом України у парламенті. Дані проекти вводять не виправданий обов'язок подавати додаткову звітність громадськими організаціями і фізичними особами-підприємцями, підприємствами,

установами та організаціями, які надають їм послуги.

У рамках Правозахисного порядку денного координується робоча група щодо скасування цих небезпечних президентських ініціатив.

Заяву* із вимогою до Президента України та Верховної Ради України припинити наступ на громадські об'єднання підтримали, більш ніж 80 національних НГО та понад 50 міжнародних партнерів.

Як результат роботи кампанії Уряд України отримав рекомендації щодо

створення сприятливих умов для роботи громадянського суспільства. Такі рекомендації були висловлені представниками Данії, США, Кореї, Франції, Норвегії та інших країн 15 листопада 2017 року, під час засідання Робочої групи Універсального періодичного огляду 28 сесії Ради з прав людини ООН у Женеві.

Також інформація про небезпеки впровадження таких законодавчих змін була висвітлена в останньому кварталному огляді Моніторингової місії ООН в Україні.

У 2017 РОЦІ ЦЕНТРОМ ГРОМАДЯНСЬКИХ СВОБОД В ЦІЛЯХ ДІЯЛЬНОСТІ ППД:

65

Організовано заходів

- Організовано 65 заходів робочого характеру серед яких засідання членів та партнерів Платформи, а також експертні обговорення та зустрічі із міжнародними організаціями, іноземними представництвами і посольствами та представниками органів державної влади.

- Оприлюднено 3 заяви від ППД та 10 відкритих заяв та звернень

10

Відкритих заяв та звернень

- Проведено 6 правозахисних клубів на теми, що найгостріше поставали в суспільстві, потребували реакції правозахисної спільноти та торкалися законодавчого

6

правозахисних клубів

забезпечення захисту прав людини. Серед яких:

- «Суд присяжних в Україні: що ми наразі маємо та яку модель обрати» <http://bit.ly/2DWLOWE>
- «Конституційна індивідуальна скарга»

* <http://bit.ly/2BENole>

Перспективи запровадження в Україні»
<http://bit.ly/2lcMFow>

→ *Прозорість та гласність судової системи в Україні*
<http://bit.ly/2VTQev9>

→ *«Судова реформа. Кінець нерозпочатого?»*

→ *Миротворчі місії: чого ми чекаємо і що*

можемо отримати?
<http://bit.ly/2BEpKti>

→ *Актуальні питання свободи релігії та переконань в Україні*
<http://bit.ly/2BDou6E>

- Проведено понад 10 прес-конференцій та ефірів на радіо та телебаченні.

Платформа працює з Верховною Радою України, Комітетами Верховної Ради України, Кабінетом міністрів України, Адміністрацією Президента, Міністерством юстиції України, Уповноваженою Верховної Ради України з прав людини та іншими органами державної влади та міжнародними організаціями.

НАЦІОНАЛЬНА ПРОВОЗАХИСНА НЕКОНФЕРЕНЦІЯ

Центр громадянських свобод щорічно проводить всеукраїнський правозахисний захід — Національну правозахисну НЕконференцію, що відбувається в дні річниці прийняття Загальної декларації прав людини. НЕконференція покликана стати майданчиком для зустрічі представників громадськості

зادля осмислення актуальних викликів, що пов'язані з захистом прав людини в Україні та світі.

Відбувається у форматі майстерень де учасники обговорюють, як вирішити конкретні правозахисні проблеми. У 2017 році відбулось 16 майстерень, які стосувалися: *судової реформи,*

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

БЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО
ЮСТИЦІЇ

16

майстерень

співпраці поліції та громадськості в контексті реформ, документування злочинів на Донбасі та здійснення правосуддя в умовах збройної агресії, співвідношення свободи поглядів та безпеки, ратифікації Стамбульської конвенції, розслідування «справ Майдану», охорони громадського порядку під час мирних зібрань, звільнення незаконно ув'язнених Росією громадян України,

захисту політичних та соціально-економічних прав внутрішньо переміщених осіб, застосування в Україні інструментів міжнародного та перехідного правосуддя, змін пенітенціарної системи, зниклих безвісти на Донбасі тощо.

На основі напрацьованих рекомендацій розробляється т.зв. «правозахисний порядок денний», що покликаний стати єднальним документом проактивної позиції правозахисників. У 2017 році в НЕконференції узяло участь близько 300 експертів,

правозахисників, громадських активістів, лідерів думки та журналістів із Києва та регіонів.

Короткий ролик про НЕконференцію у 2017 році від Громадського простору. <http://bit.ly/2Cb2jMg>

300

експертів

ЩОРІЧНА ПРАВОЗАХИСНА ПРЕМІЯ З ПРАВ ЛЮДИНИ

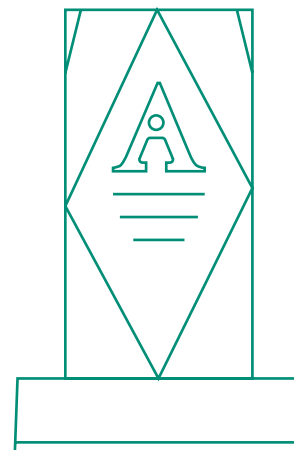
Платформа правозахисних організацій «Правозахисний Порядок Денний» другий рік поспіль проводить Всеукраїнську правозахисну премію з прав людини для того, щоби популяризувати цінності прав людини, правозахисної роботи та її суспільної вагомості.

Премія присуджується за видатні здобутки у сфері захисту прав людини.

Уперше присуджена Геннадію Щербак у якій створив унікальну базу даних із 7-ми тисяч справ про воєнні злочини на Сході України.

У 2017 році її лауреатами стали журналістка, яка здійснила журналістське розслідування однієї із масових схем торгівлі людьми в Україні Марія Томак та активістка, яка захищає права дітей на війні Олена Розвадовська.

Нагорода традиційно вручається 10 грудня, під час Національної правозахисної НЕконференції у м. Києві.

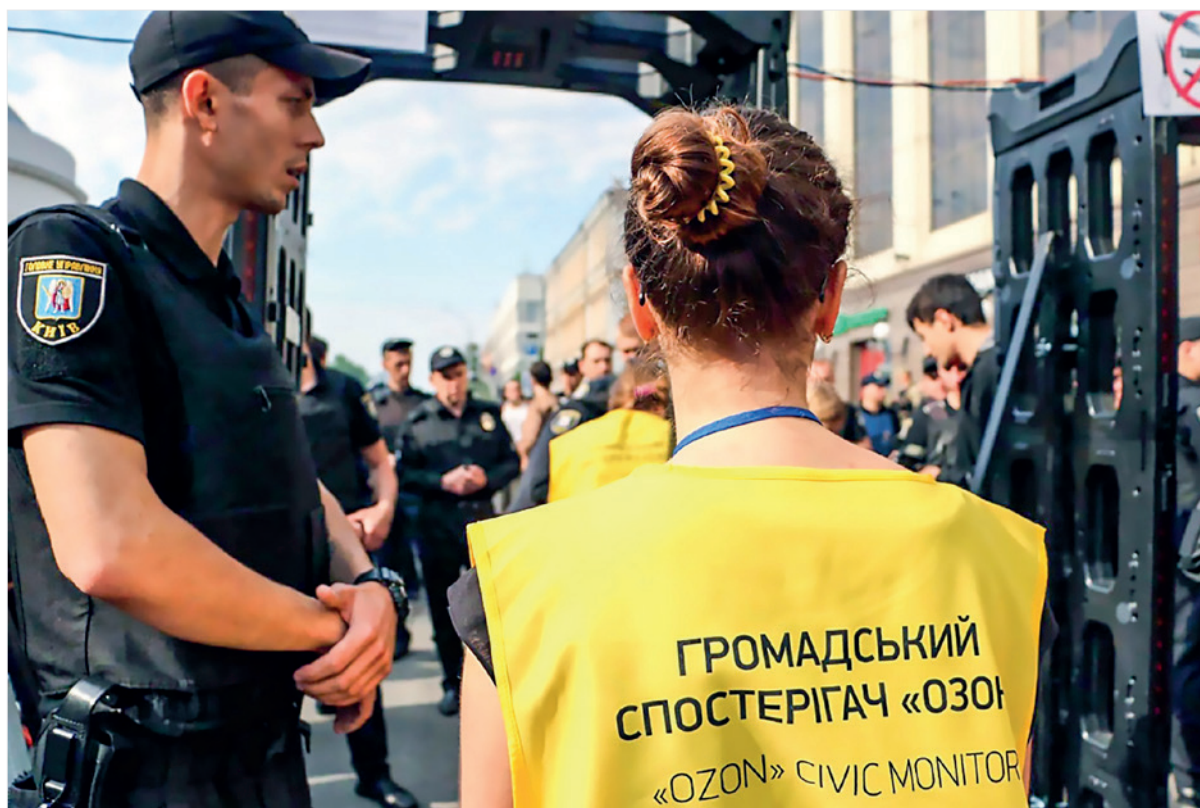

public monitoring

www.facebook.com/OZON.monitoring

4.2. Громадський контроль. Група громадського спостереження «ОЗОН»

Група громадського спостереження «ОЗОН» — добровільне об'єднання активних громадян, які здійснюють якісний громадський контроль за державними органами, а також за ключовими процесами, які відбуваються на лінії зіткнення суспільства та держави, зокрема, під час мирних зібрань та судових процесів.

Громадські спостерігачі завжди залишаються незалежною стороною. Їхнє завдання фіксація подій, що відбувається навколо мирних акцій та відстеження порушень під час судових процесів. А також це може бути допомога у встановленні цивілізованих контактів між

демонстрантами і правоохоронцями, сприяння нейтралізації конфліктів тощо.

Зафіксовані дані піддаються аналізу на відповідність національному законодавству та міжнародним

стандартам права на доступ до публічної інформації, свободи мирних зібрань та права на справедливий суд.

долучилися десятки
нових волонтерів

Волонтери ОЗОНу є видимими для суспільства та легко впізнаються за спеціальними жовтими жилетками й посвідченнями з написом «громадський спостерігач».

Протягом року до діяльності ОЗОНу долучилися десятки нових волонтерів з Києва та інших міст України.

Загалом понад **50** волонтерів взяли участь в громадських спостереженнях у 2017 році.

Громадське спостереження, під час Маршу рівності в Києві.

**РЕЗУЛЬТАТИ МОНИТОРИНГУ ГРОМАДСЬКИМИ СПОСТЕРІГАЧАМИ
ЗА 2017 РІК ВИКЛАДЕНІ У ЗВІТАХ ТА ІНФОГРАФІКАХ:**

МОНИТОРИНГ ДОТРИМАННЯ
СВОБОДИ МИРНИХ
ЗІБРАНЬ ПІД ЧАС МАРШУ
РІВНОСТІ KYIV PRIDE
2017 (ІНТЕРАКТИВНА
ІНФОГРАФІКА)

<https://bluecollider.github.io/Pride2017>

ЗВІТ ГРУПИ ГРОМАДСЬКОГО
СПОСТЕРЕЖЕННЯ «ОЗОН».
МОНИТОРИНГ АКЦІЇ ЩОДО
ЗНЯТТЯ ДЕПУТАТСЬКОЇ
НЕДОТОРКАНОСТІ
(ЛИПЕНЬ 2017, КИЇВ)

<http://bit.ly/2sTYYNP>

(НЕ)ПРОЙДЕНИЙ МАРШРУТ:
ЗВІТ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ
МОНИТОРИНГУ МАРШУ
РІВНОСТІ ODESA PRIDE 2017

<http://bit.ly/2sWhDbR>

(НЕ)ПРОЙДЕНИЙ
МАРШРУТ: ІНФОГРАФІКА
ЗА МОНИТОРИНГОМ МАРШУ
РІВНОСТІ ODESA PRIDE 2017

<http://bit.ly/2sSFjOa>

«МАРШ ЗА ІМПІЧМЕНТ»:
ВИСНОВКИ ГРУПИ
ГРОМАДСЬКОГО
СПОСТЕРЕЖЕННЯ «ОЗОН»

<http://bit.ly/2BLiGyc>

МОНИТОРИНГ СУДОВОГО
ЗАСІДАННЯ «СПРАВИ
9 ТРАВНЯ» 28.07.2017.

<https://www.facebook.com/OZON.monitoring/posts/1861274287459384>

МОНИТОРИНГ МИРНОГО
ЗІБРАННЯ ТА СУДОВОГО
ПРОЦЕСУ ЩОДО ВБИВСТВА
ЮРІЯ ВЕРБИЦЬКОГО
23.08.2017.

МОНИТОРИНГ СУДОВОГО
РОЗГЛЯДУ СПРАВИ
ЖАНАРИ АХМЕТОВОЇ
02.11.2017 ТА 10.11.2017

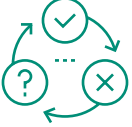
<http://bit.ly/2BJVCjd>

У 2017 РОЦІ ГРУПА ГРОМАДСЬКОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ «ОЗОН» ЗДІЙСНИЛА:

32
спостереження

- **32** спостереження за дотриманням свободи мирних зібрань та права на справедливий суд у Києві, Одесі та Харкові.

 9
інструктажів

- **9** інструктажів із моніторингу мирних зібрань та судових процесів

8
тренінгів

- **8** тренінгів, лекцій, правозахисних студій для моніторів

 7
тренінгів в регіонах

- **7** тренінгів щодо свободи мирних зібрань для поліції (Івано-Франківськ, Одеса, Житомир, Запоріжжя, Суми, Маріуполь)

14
зустрічей

- **14** зустрічей із волонтерами

 3
робочі зустрічі

- **3** робочі зустрічі з представниками Національної поліції України

2
спецнавчання

- **2** спеціальних навчання громадських моніторів «ОЗОН» в Україні та закордоном

9
прес-конференцій та інтерв'ю

- **9** прес-конференцій та інтерв'ю для ЗМІ

ОЗОН розробляє та надає свої рекомендації щодо вирішення проблем свободи мирних зібрань в Україні представникам органів державної влади та веде співпрацю задля їхньої адвокації з міжнародними організаціями. Зокрема у 2017 році такі рекомендації передані Європейській Комісії в Україні, Моніторинговій місії ООН з прав людини, Консультативній місії Європейського Союзу, Національній поліції України, Національній гвардії України тощо.

! З травня 2017 року група проводить спостереження за впровадженням в Україні підрозділів поліції, які працюють за «скандинавською моделлю» охорони громадського порядку, т.зв. «поліція діалогу», або «групи превентивної комунікації» та за результатами надає свої рекомендації, що вже дали свої позитивні результати, зокрема, в Одесі.

З 2017 року група громадського спостереження «ОЗОН» стала членом Міжнародної мережі спостерігачів (ММС), яка об'єднує громадських активістів і правозахисників із країн регіону ОБСЄ та, які займаються громадським контролем

**LET MY
PEOPLE
GO!**

www.letmypeoplego.org.ua

СТОРІНКА У FB:

[www.facebook.com/
letmypeoplegoukraine](https://www.facebook.com/letmypeoplegoukraine)

4.3. Політичні переслідування. Кампанія «Let My People Go»

Кампанія **#LetMyPeopleGo** — започаткована ініціативою Євромайдан SOS для захисту всіх ув'язнених за політичними мотивами громадян України в Росії та окупованому Криму. Ставить за мету звільнення всіх людей зі списку «Let My People Go» та контролює дотримання основоположних прав політичних в'язнів серед яких: свобода від тортур, право на вільний доступ адвоката, належне надання медичної допомоги тощо.

Кампанію підтримує низка організацій в Україні та поза її межами.

У 2017 році Центром громадянських свобод організовано **11** публічних акцій у рамках кампанії. Також за підтримки партнерів та прихильників кампанії у 2017 році відбулося близько **30** акцій та адвокаційних заходів в Україні та закордоном.

Є-SOS в рамках кампанії «Let My People Go» надає підтримку сім'ям постраждалих та веде співпрацю з адвокатами, які захищають права незаконно переслідуваних українців.

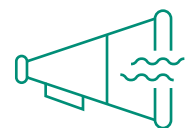
30

заходів
підтримки

11

публічних
акцій

Одиночний пікет колишнього політв'язня Роналда Вендлінга перед посольством РФ у Берліні. – 29 грудня 2017 року.

Студентська акція солідарності з українськими політичними в'язнями Кремля

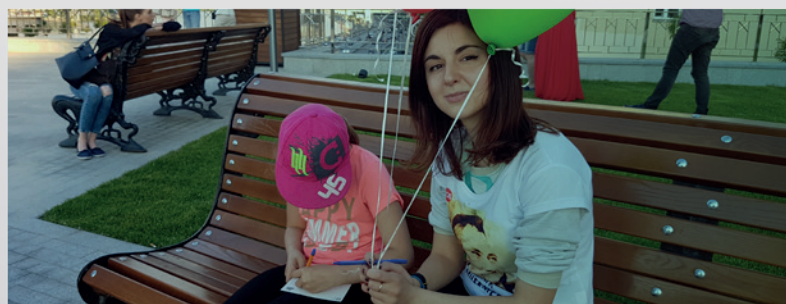

← 30 травня 2017 року, м. Київ.

Підписання листівок уродиннику Євгену Панову, що владою РФ назначений «кримським диверсантом» у День його народження.

→ Торонто, 5 жовтня 2017 року.

Акція за звільнення ув'язненого Росією кримського лідера Ільмі Умерова. Організована Канадською асоціацією кримських татар.

← 30 травня 2017 в м. Києві.

Символічне святкування Дня Народження Євгена Панова, ув'язненого РФ командою Центру громадянських свобод та волонтерами кампанії LetMyPeopleGo.

→ 24 квітня 2017 року.

Письменник Сергій Жадан бере участь в онлайн-акції Євромайдану SOS на підтримку кримського татарина Руслана Зейтулаєва, якого кримська окупаційна влада запроторила за ґрати.

І ноді ти робиш вигляд, що несправедливість тебе не стосується, що ти до цього не маєш жодного стосунку. Але несправедливість має здатність розростатись, мов пухлина. Не можна мовчати, коли злочинна система ламає особистість, не можна мовчати, коли агресор веде війну проти твоєї країни. Не можна здавати своїх. Не можна відмовлятися від того, кому необхідна твоя підтримка й допомога. Потрібно домагатись, аби всіх українців, ув'язнених Москвою, було звільнено. Це справа нашої честі й совісті.

Сергій Жадан, поет

...я, що пройшла у м. Львові, 20 вересня 2017 року.

Завдяки спільній роботі партнерів кампанії, уряду України, міжнародної спільноти, а також активності адвокатів, рідних і груп підтримки **7 українців** уже **було звільнено з в'язниці**.
У 2017 році кампанія опікувалася долею **66 ув'язнених** на території Росії та в окупованому Криму.

7

українців
звільнено

66

досі
ув'язнені

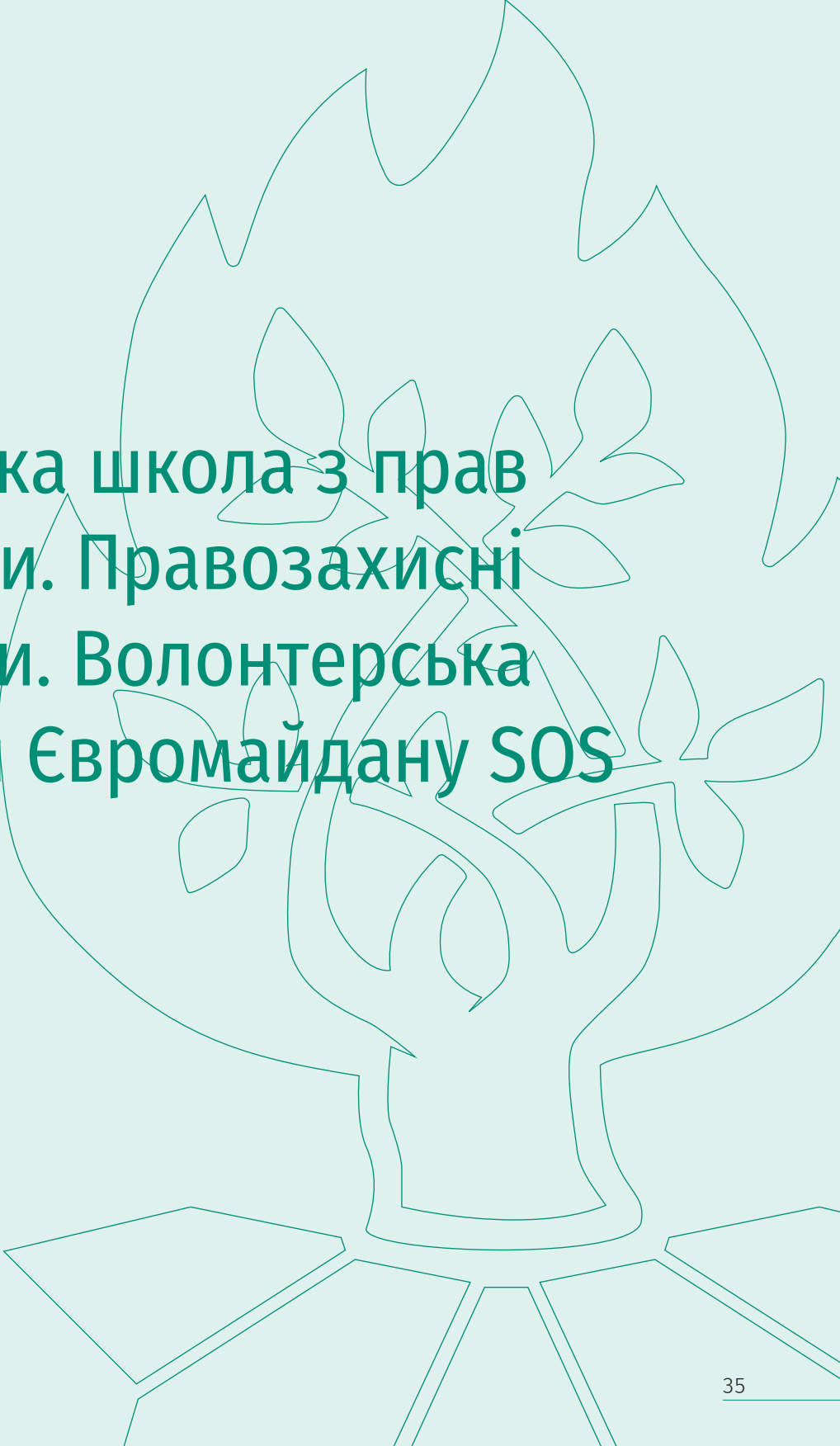
4.4. Правова освіта та просвіта

Київська
Школа
Прав
Людини

СТОРІНКА У FB:

www.bit.ly/2Cgvmhx

**Київська школа з прав
людини. Правозахисні
вікенди. Волонтерська
премія Євромайдану SOS**

Одним із пріоритетних напрямів роботи ЦГС є освіта та просвітництво у сфері прав людини.

У цих цілях створено Київську школу з прав людини та демократії.

У рамках діяльності школи відбуваються відкриті лекції правознавців та експертів, тренінги, дискусії та інші заходи

просвітницького характеру.

Так, у Києві успішно відбувся експериментальний курс для молоді «Права людини мовою документального кіно», що містив 8 показів найкращих світових зразків документального кіно, у яких підіймаються питання права на життя, свободи слова, протестів, питання

рівності, громадського контролю тощо. Після показу фільмів учасники курсу обмінювалися враженнями та спілкувались із відомими правознавцями, які працюють з конкретними темами.

Протягом року в освітніх та просвітницьких заходах ЦГС взяли участь **більше 1000** киян.

ПРАВОВАХИСНІ ВІКЕНДИ

У 2017 році ЦГС провів **6 Правознавчих вікендів** у Івано-Франківську, Житомирі, Одесі, Сумах, Запоріжжі та Маріуполі.

6

правознавчих вікендів

Правознавчий вікенд — це кількадечний фестиваль із прав людини, який має на меті поширити знання про права людини та заохотити якомога ширше коло осіб до правознавчої активності.

Правознавчі вікенди, як правило, охоплюють різнопланові події, що відбуваються одна за одною в різних локаціях, — від інтерактивного семінару до спільної кави з правознавцями.

До заходів правознавчих вікендів залучаються

місцеві правознавці та активісти.

Як результат, понад **800 людей** узяли участь у заходах Правознавчих вікендів у регіонах та приблизно **60** людей пізніше приєдналися до активностей Центру громадянських свобод (участь у громадських спостереженнях, написання листів політичним в'язням в рамках кампанії Let My

800 людей узяли участь у заходах

People Go, підтримання звернень Правознавчого порядку денного тощо).

ВОЛОНТЕРСЬКА ПРЕМІЯ ЄВРОМАЙДАНУ SOS

Уже четвертий рік поспіль, 30 листопада ініціатива Євромайдан SOS відзначає «звичайних людей, які роблять надзвичайні речі».

Масштабний волонтерський рух в Україні став визначальною відповіддю на нові виклики під час Євромайдану, а пізніше в боротьбі з російською збройною агресією із якою зіштовхнулася Україна.

Волонтерська премія Євромайдану SOS заснована задля популяризації та підтримки волонтерського руху в Україні.

У 2017 р. було номіновано понад 130 волонтерів з усієї країни та з-за кордону, що займаються волонтерською діяльністю в різних сферах.

130

волонтерів
було
НОМІНОВАНО
у 2017

ЛАУРЕАТАМИ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ПРЕМІЇ ЄВРОМАЙДАНУ SOS В ЦЬОМУ РОЦІ СТАЛИ:

МАРЛЕН АСАНОВ

кримський татарин, що опікувався сім'ями кримських політв'язнів, у яких без годувальників залишилося понад 100 дітей, підтримував сім'ї кримських татар, у яких когось викрали, вбили чи переслідують у Криму, окупованому Росією. Вранці 11 жовтня 2017 року в дім Марлен Асанова увірвалися силовики так званого ФСБ Криму і взяли його під арешт.

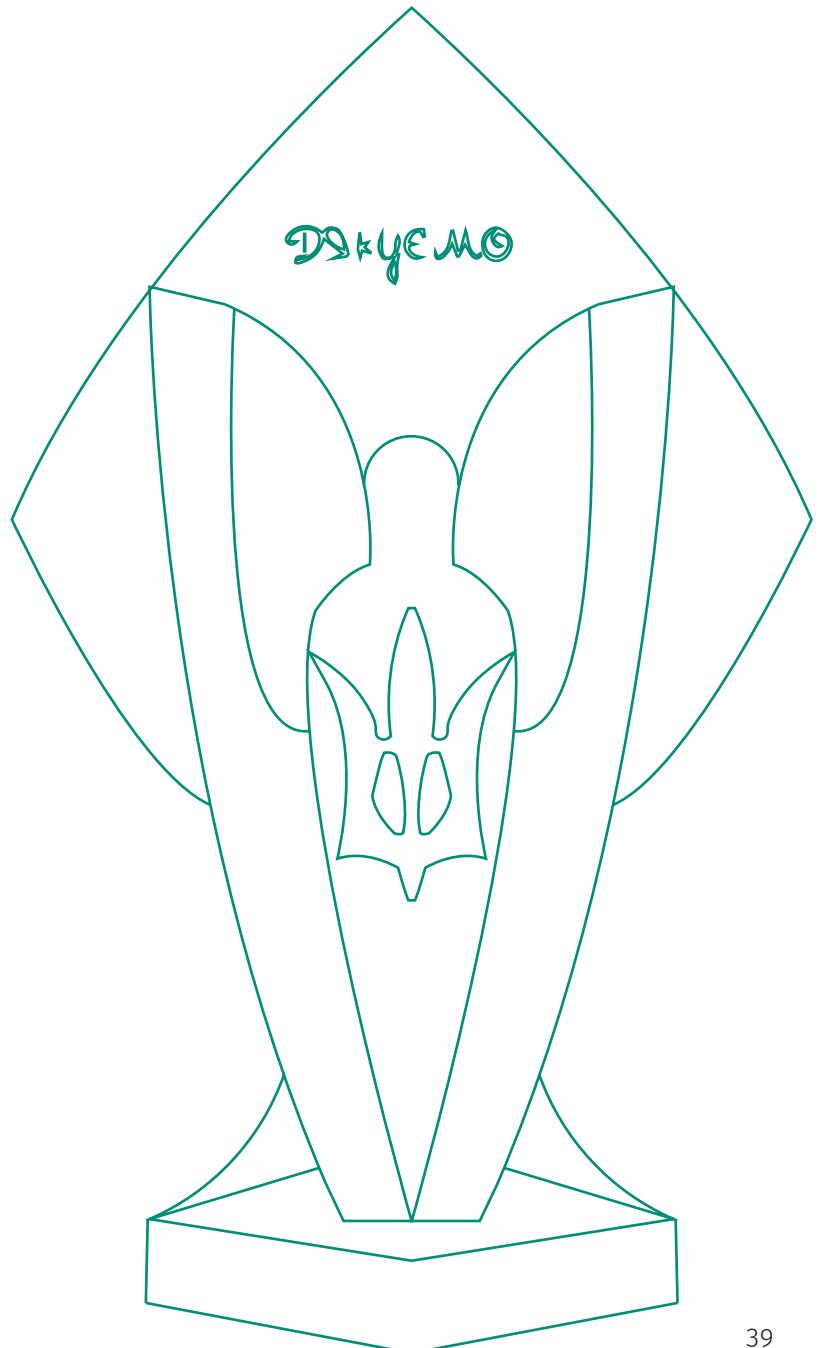
ОЛЕНА ЄГОРОВА

беззмінний та постійний волонтер Опікового центру у КМКЛ N2, заснувала там волонтерський аптечний склад, координує надання допомоги від громадян, особисто опікувалася хворими в палатах лікарні.

ОЛЕКСІЙ ДОЛЯ

вчений-етнограф, волонтер, який найбільше своїх сил і днів віддавав на психологічну й медичну реабілітацію бійців.

Лауреатів обирало почесне журі, яке щороку змінюється та до якого входять правозахисники, активісти, відомі волонтери та лідери думки.

↓ 30 листопада 2017 року

Учасники урочистої церемонії нагородження «звичайних людей, які роблять надзвичайні речі», що відбулася в Українському Домі.

↑ 30 листопада 2017 року.

Нагородження лауреата
Волонтерської премії Євромайдану
SOS Марлена Асанова, який на час
церемонії нагородження ув'язнений
окупаційною владою РФ в Криму.

5. АДВОКАЦІЙНА РОБОТА: ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ТА МІЖНАРОДНОЇ АДВОКАЦІЇ

Центр громадянських свобод системно працює над вирішенням питань порушення прав людини на міжнародній арені, зокрема здійснює координацію міжнародної адвокатури результатів роботи Коаліції «Справедливість заради миру на Донбасі».

Здійснює постійне інформування Структур Ради Європи, ОБСЄ, ООН, Європейського парламенту та ПАРЄ, співпрацює з Міжнародним кримінальним судом.

Результатом цієї роботи стали прийняті резолюції та рекомендації, адресовані Уряду України, РФ та міжнародній спільноті.

Ключовими питаннями над якими працював Центр громадянських свобод у 2017 році було внесення контексту прав людини до т.зв. «мінського процесу», звільнення полонених та заручників, а також розслідування воєнних злочинів на Донбасі та приведення українського законодавства у відповідність до Міжнародного гуманітарного права.

У даних цілях було проведено два публічні заходи орієнтовані на представників дипломатичних представництв та міжнародних організацій у Києві. А саме:

- **Круглий стіл «Sexual violence and impunity in the armed conflict in Donbas: taboo on justice»**, який відбувся в травні 2017 року

та організований у партнерстві з міжнародним проектом «ZERO IMPUNITY». Під час заходу свої дослідження на дану тему презентували ГО «Східноукраїнський центр громадських ініціатив», проект «ZERO IMPUNITY» та Спеціальна Місія ООН з прав людини в Україні.

Участь у круглому столі взяли приблизно 50 учасників, включно з представництвами посольств країн ЄС.

- **Інформаційна сесія щодо ситуації з правами людини на сході України для іноземних представництв.**

Організована спільно з Міністерством закордонних справ України та Харківською правозахисною групою, 2 червня 2017 року.

Участь у заході взяли 40 представників іноземних країн в Україні, що дало змогу передати «меседжі» Коаліції «Справедливість заради миру на Донбасі» широкій міжнародній спільноті.

↑ Травень 2017 року, м. Київ.

*Крулий стіл
«Sexual violence and impunity
in the armed conflict in Donbas:
taboo on justice».*

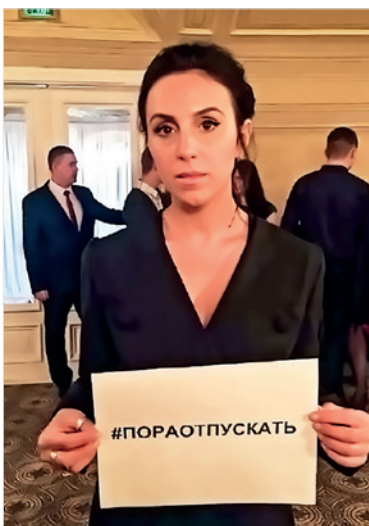
← 15 березня 2017 р.,
м. Мінськ, Білорусія.

*Виступ заступниці голови Правління
Центру громадянських свобод
Олександри Романцової, під час
презентації дослідження ПРООН.*

ІННОВАЦІЙНА АДВОКАЦІЯ

Центр громадянських свобод у своїй роботі активно застосовує методи так званої «інноваційної адвокатури». Серед найбільш яскравих прикладів застосованих у 2017 році такі:

МІЖНАРОДНА ОНЛАЙН-АКЦІЯ #ПОРАОТПУСКАТЬ ДО ТРЕТЬОЇ РІЧНИЦІ НЕЗАКОННИХ АРЕШТІВ «КРИМСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ»

Онлайн-акцію #пораотпустить до третьої річниці незаконних арештів Олега Сенцова та інших підтримали команда «PEN America», режисер документального фільму про Олега Сенцова «Процес» Аскольд Куров, Прокуратура Автономної Республіки Крим. І ще багато-багато небайдужих людей, фото яких за посиланням: <http://bit.ly/2sW98xB>

КОРОТКОМЕТРАЖНИЙ ФІЛЬМ НА ПІДТРИМКУ ПОЛІТВ'ЯЗНЯ РУСЛАНА ЗЕЙТУЛЛАЄВА

У відеоролику Євромайдану SOS польські та українські дисиденти, які відсиділи свої строки за радянського режиму, та сучасні політв'язні путінського режиму звернулися зі словами підтримки до Руслана Зейтуллаєва, кримського татарина, якого окупаційна влада призначила «терористом» та засудила до 15 років позбавлення волі. Опубліковано 28 серпня

2017 року. Переглянути можна за посиланням: <https://goo.gl/8QkZYB>

СВІТЛОВА ВІДЕОІНСТАЛЯЦІЯ ЛЮДЕЙ, ЯКІ СТАЛИ ЖЕРТВАМИ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ НА ДОНБАСІ — «ZERO IMPUNITI»

8 вересня 2017 року на будівлі Кабінету Міністрів України з'явилася світлова відеопроєкція людей, які стали жертвами воєнних злочинів протягом війни із Російською Федерацією.

Вони звернулися до уряду та парламенту із проханням надати національним органам розслідування належний правовий інструментарій для розслідування міжнародних злочинів, і внести для цього необхідні зміни в законодавство.

Світлову відеоінсталяцію підготовлено спільно з французькими кінематографістами «ZERO IMPUNITI», які борються

з безкарністю під час збройних конфліктів у різних куточках планети.

ФОТОВИСТАВКА «ДОРΟΣЛЕ КРИМСЬКЕ ДИТИНСТВО» АНТОНА НАУМЛЮКА

16 світлин дітей кримських політв'язнів і їхні короткі історії, що перекладені 4 мовами стали основою фотовиставки «Доросле кримське дитинство». Глядачам також було представлено інсталяцію — 16

кліток, у яких ув'язнено дитячі іграшки, своєрідний іграшковий пікет. Інсталяція покликана привернути увагу до того, що в заручниках режиму залишаються вже понад 100 дітей, які лишилися без батьківського піклування.

Відбулась у рамках кампанії «Let My People Go» з 20 жовтня по 1 листопада 2017 року в Кримському домі.

Більше про виставку в статті* автора світлин та журналіста Антона Наумлюка.

АКЦІЯ «МАРНЕ ОЧІКУВАННЯ» (НА ПІДТРИМКУ КОЛЬЧЕНКА ТА ІНШИХ В'ЯЗНІВ).

В аеропортах Праги, Бухаресту, Гельсінкі, Варшави, Сан-Франциско, Києва,

* <https://www.svoboda.org/a/28524162.html>

Одеси та Львова з іменними табличками очікували політичних в'язнів.

Активісти, члени родин та просто небайдужі марно чекали на прибуття Олександра Кольченка, Романа Сущенка, Володимира Балуха, Павла Гриба, Андрія Коломійця, Миколи Семени, Євгена Панова, Валентина Вигівського...

#РІЗДВОЗАГРАТАМИ — ЗИМОВИЙ МАРАФОН НАПИСАННЯ ЛИСТІВ ПОЛІТВ'ЯЗНЯМ КРЕМЛЯ.

Уже традиційно Євромайдан SOS в рамках кампанії «Let My People Go» організовує зимовий марафон написання листів для громадян України, яких було ув'язнено за політичними мотивами в Криму та Росії.

Цього року листи написали рекордна кількість українців, а також марафон підтримали небайдужі люди з цілого світу, листи надходили із Чехії, Естонії, США, Франції, Канади, Німеччини тощо — тисячі листів були відправлені в результаті заходу.

Із закликом підтримки марафону виступили нещодавно звільнений Ахтем

Чийгоз, дисидент Мирослав Маринович, публіцист та телеведучий Віталій Портников, письменник Андрій Курков, співачка та журналістка Саша Кольцова, правозахисниця Олександра Матвійчук, журналіст Антон Наумлюк та інші видатні діячі.

ДОКУМЕНТАЛЬНИЙ ФІЛЬМ У ТЕХНОЛОГІЇ VR (ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНОСТЬ) ПРО ПІДВАЛИ В ЯКИХ УТРИМУЮТЬ ПОЛОНЕНИХ НА ДОНБАСІ.

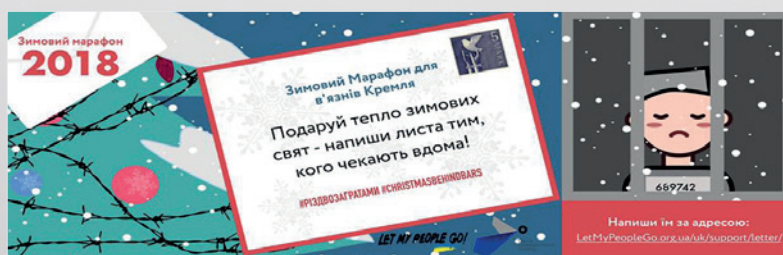
Зроблений на основі зібраних матеріалів та свідчень полонених про моторошні підвали Донбасу, які відзняті в технології VR.

Розроблений разом із групою польських

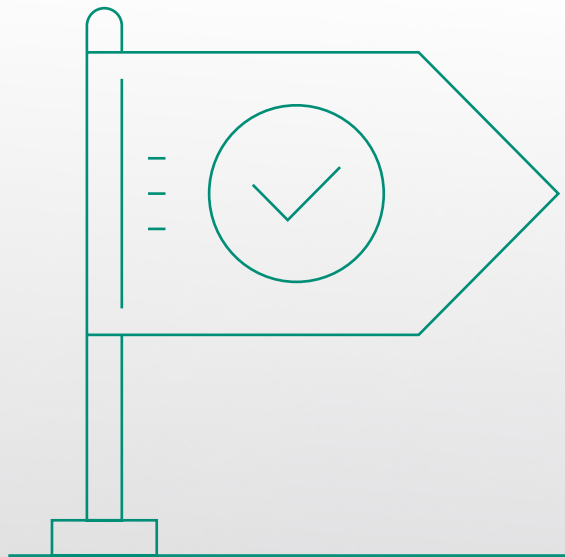
ІТ-спеціалістів компанії «The Farm 51».

Проект є частиною адвокаційної кампанії, спрямованої на популяризацію теми заручників на сході України зокрема серед закордонного глядача, щоби досягнути звільнення всіх полонених без зволікань.

Також на його основі здійснено спільний проект із Радіо Свобода, у якому використано матеріали фільму.

6. НАШІ ОСНОВНІ ДОСЯГНЕННЯ У 2017 РОЦІ

РОЗРОБЛЕНА КОНЦЕПЦІЯ «ДРУГОЇ ХВИЛІ» СУДОВОЇ РЕФОРМИ ВКЛЮЧНО ІЗ ВПРОВАДЖЕННЯМ ЕФЕКТИВНОГО СУДУ ПРИСЯЖНИХ В УКРАЇНІ.

У рамках платформи Правозахисний порядок денний розроблена

концепція «другої хвилі» судової реформи та створена робоча група експертів щодо розробки законодавчих умов для функціонування ефективною моделі суду присяжних в Україні. На даний час сформована концепція та бачення майбутнього суду присяжних, запровадження якої розпочне хвилю справжніх змін судової системи в Україні.

ЗАКОНОПРОЕКТ, ЩО ВВОДИТЬ У КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС ПОНЯТТЯ «ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЛЮДЯНОСТІ» ТА ПРИВОДИТЬ ПОНЯТТЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ У ВІДПОВІДНІСТЬ ДО МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА ОТРИМАВ ПІДТРИМКУ АДМІНІСТРАЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА, УРЯДУ ТА МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ.

Законопроект розроблений робочою групою ППД до якої увійшли провідні українські та міжнародні експерти.

На даний момент перебуває в Міністерстві юстиції та готується до реєстрації.

РОЗРОБЛЕНІ СПІЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ПРАВОЗАХИСНОЇ СПІЛЬНОТИ ДЛЯ ЄС ТА УКРАЇНИ – HR DIALOG BETWEEN UKRAINE AND THE EU.

У березні 2017 року Центр громадянських свобод координував роботу семінару, під час HR Dialog between Ukraine and the EU, що відбувся в Брюсселі. У підсумку були розроблені та узгоджені рекомендації правозахисної спільноти для ЄС та України.

організацій, що об'єдналися навколо звернення Правозахисного порядку денного та Центру громадянських свобод, зокрема.

Також інформація про небезпеки впровадження таких законодавчих змін була висвітлена в останньому кварталному огляді Моніторингової місії ООН в Україні.

ЗА 2017 РІК СПИСОК ЗВІЛЬНЕНИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ ЗІ СПИСКУ #LETMYPEOPLE GO ПОПОВНИЛИ ЛІДЕРИ КРИМСЬКИХ ТАТАР ІЛЬМІ УМЕРОВ ТА АХТЕМ ЧИЙГОЗ.

УКРАЇНА ОТРИМАЛА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРИПИНЕННЯ НАСТУПУ НА ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО ПІД ЧАС СЕСІЇ РАДИ З ПРАВ ЛЮДИНИ ООН

Уряд України отримав рекомендації на засідання Робочої групи Універсального періодичного огляду 28 сесії Ради з прав людини ООН у Женеві щодо створення сприятливих умов для роботи громадянського суспільства. Такі рекомендації були висловлені представниками Данії, США, Кореї, Франції, Норвегії завдяки зусиллям громадських

ЗАПОЧАТКОВАНО КИЇВСЬКУ ШКОЛУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ДЕМОКРАТІЇ.

У рамках діяльності школи відбуваються відкриті лекції правозахисників та експертів, тренінги, дискусії та інші заходи просвітницького характеру спрямовані на залучення широких кіл активістів до правозахисної діяльності.

ПРИЙНЯТА РЕЗОЛЮЦІЯ ПАРЕ ЩОДО ГУМАНІТАРНИХ НАСЛІДКІВ ВІЙНИ НА ДОНБАСІ.

23 січня 2018 року прийнята резолюція в якій ПАРЄ звертає увагу на гуманітарний стан на Донбасі, необхідність захисту цивільних осіб, звільнення заручників і в'язнів, зазначено, що Росія повинна зберегти всі, раніше прийняті, резолюції щодо Донбасу й анексованого Криму та перестати підтримувати збройні угруповання «ЛНР» і «ДНР». Також йдеться про те, що Росія повинна забезпечувати дотримання прав людини в анексованому Криму та доступ до нього міжнародним організаціям.

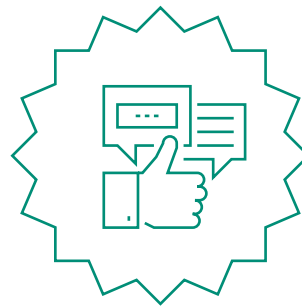
Центр громадянських свобод у 2017 році доклав системні адвокаційні зусилля щодо підняття даних тем та прийняття резолюції.

ПОПУЛЯРНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ЦЕНТРУ ГРОМАДЯНСЬКИХ СВОБОД ЗРОСТАЄ

! Кількість підписників на сторінці Центру громадянських свобод (Center for Civil Liberties*) збільшилась більш ніж вдвічі за 2017 рік.

Інформаційні сторінки ініціатив Центру громадянських свобод нараховують більш ніж 200 тисяч підписників в соціальних мережах, а сторінка **Євромайдан SOS** у Facebook входить до списку **топ-100 україномовних сторінок** у мережі, що читають користувачі.

ТОП-100

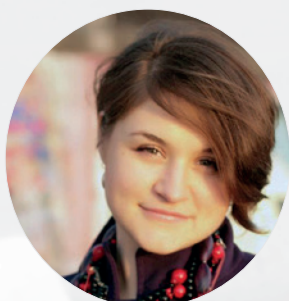
* www.facebook.com/ccl.org.ua

**Матвійчук
Олександра**
голова Правління

Шиманська Ксенія
координаторка напрямку
сприяння встановленню
справедливості
на Донбасі

**Романцова
Олександра**
заступниця
голови Правління
та координаторка
напряму міжнародної
адвокації

Галан Любов
координаторка
групи громадського
спостереження «ОЗОН»

**Гончарова
Любов**
бухгалтерка

**Златіна
Катерина**
координаторка напрямку
зв'язків з громадськістю

**Ліліченко
Марина**
координаторка
напряму сприяння
реформам та платформи
«Правозахисний
Порядок Денний»

**Черноштан
Анастасія**
координаторка
публічних заходів

7. КОМАНДА

ЦЕНТРУ ГРОМАДЯНСЬКИХ СВОБОД

У 2017 році наша команда складалася з 11 осіб, що поділя-
ли між собою такі позиції:

**Кулібаба
Андрій**

координатор
напряму сприяння
судовій реформі
та організації акцій

Думич Ірина

координаторка
напряму моніторингу
законодавства

Дорошенко Яна

координаторка
роботи з волонтерами
та проведення
волонтерських кампаній

ВОЛОНТЕРИ

До діяльності Центру громадянських свобод постійно залучаються волонтери.

У різних напрямках до роботи ЦГС протягом року було залучено більше сотні волонтерів з різних міст та країн.

Створена спеціальна розсилка для волонтерів та публічна група* у Facebook.

Приєднатися до команди Центру громадянських свобод у якості волонтера можна тут <https://goo.gl/forms/GKVfiWPDHt3PkJyu1>.

* <https://www.facebook.com/groups/1462814050454726>

8. СПІВПРАЦЯ ЗІ ЗМІ

НАС ТРАНСЛЮВАЛИ ТА ЦИТУВАЛИ ТОП-ЗМІ:

1+1

UKRIFE TV

Українська правда

5 канал

DW

Главком

Еспресо TV

Новое время

УКМЦ

Громадське ТВ

ЦензорНет

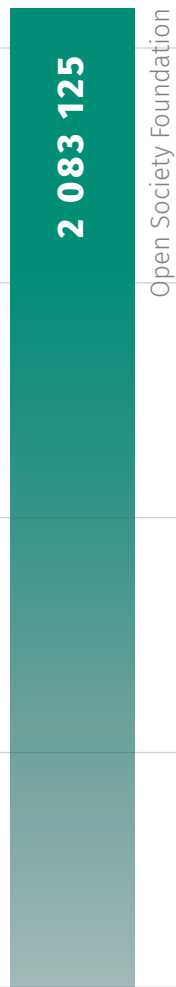
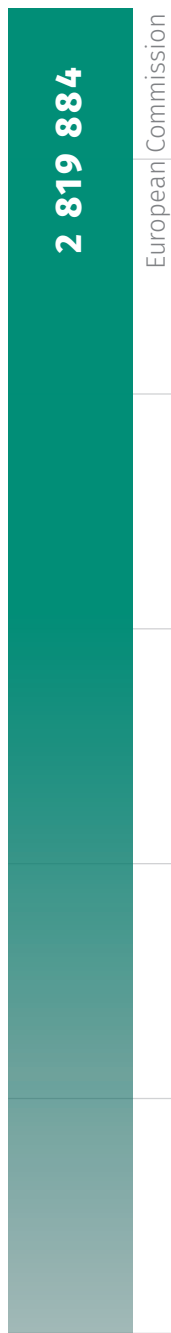
Уніан

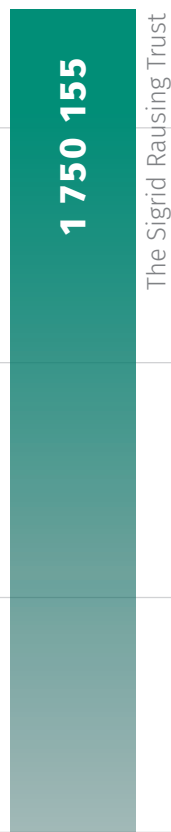
Громадське радіо

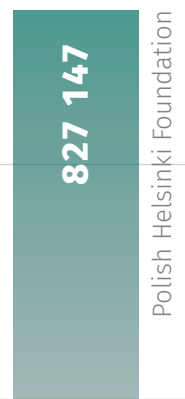
Дзеркало тижня

SIGRID
RAUSING
TRUST

Friends
of the Helsinki
Movement
Foundation

9. ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ЗА 2017 РІК

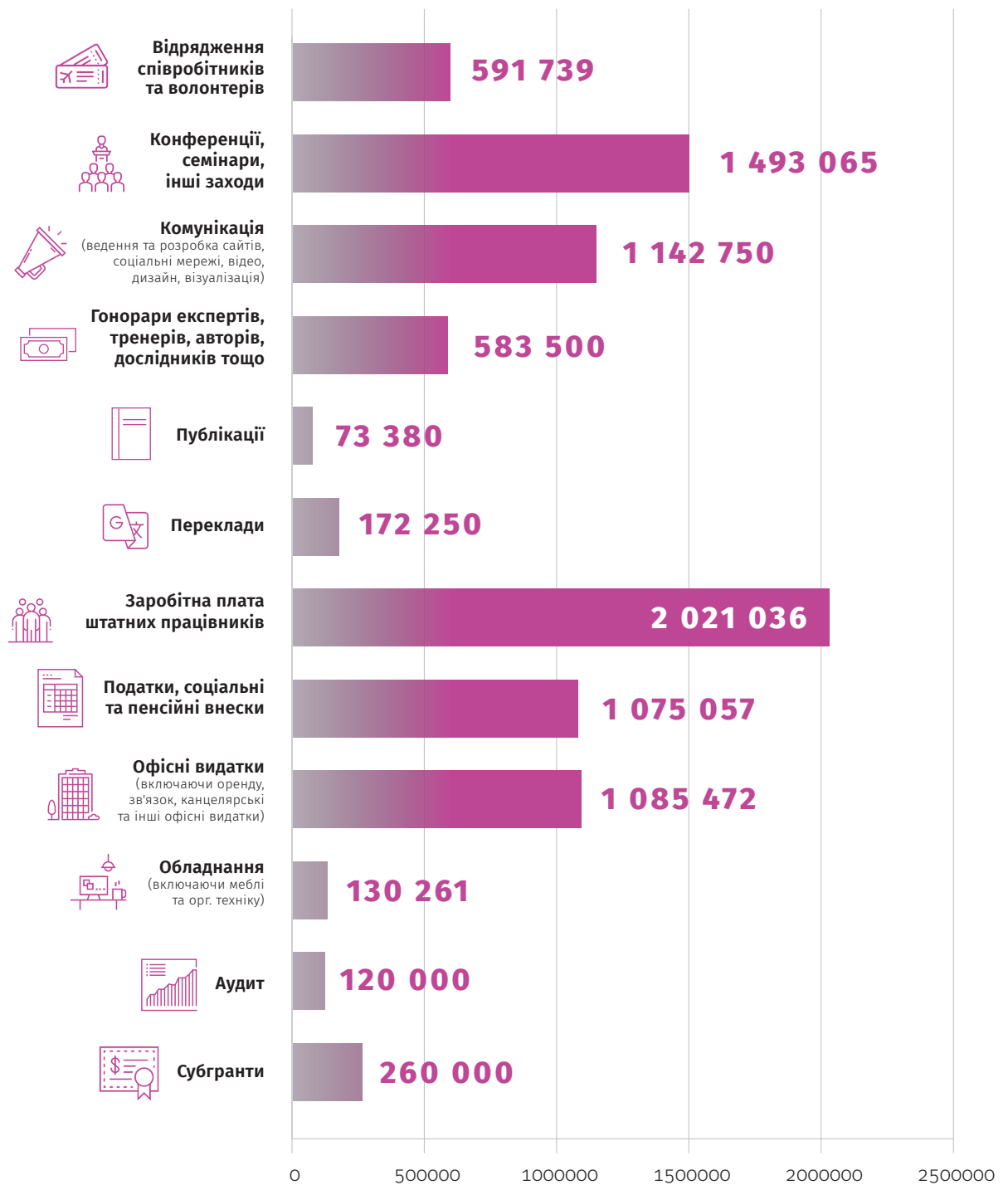
НАШІ ДОНОРИ
У 2017 РОЦІ:

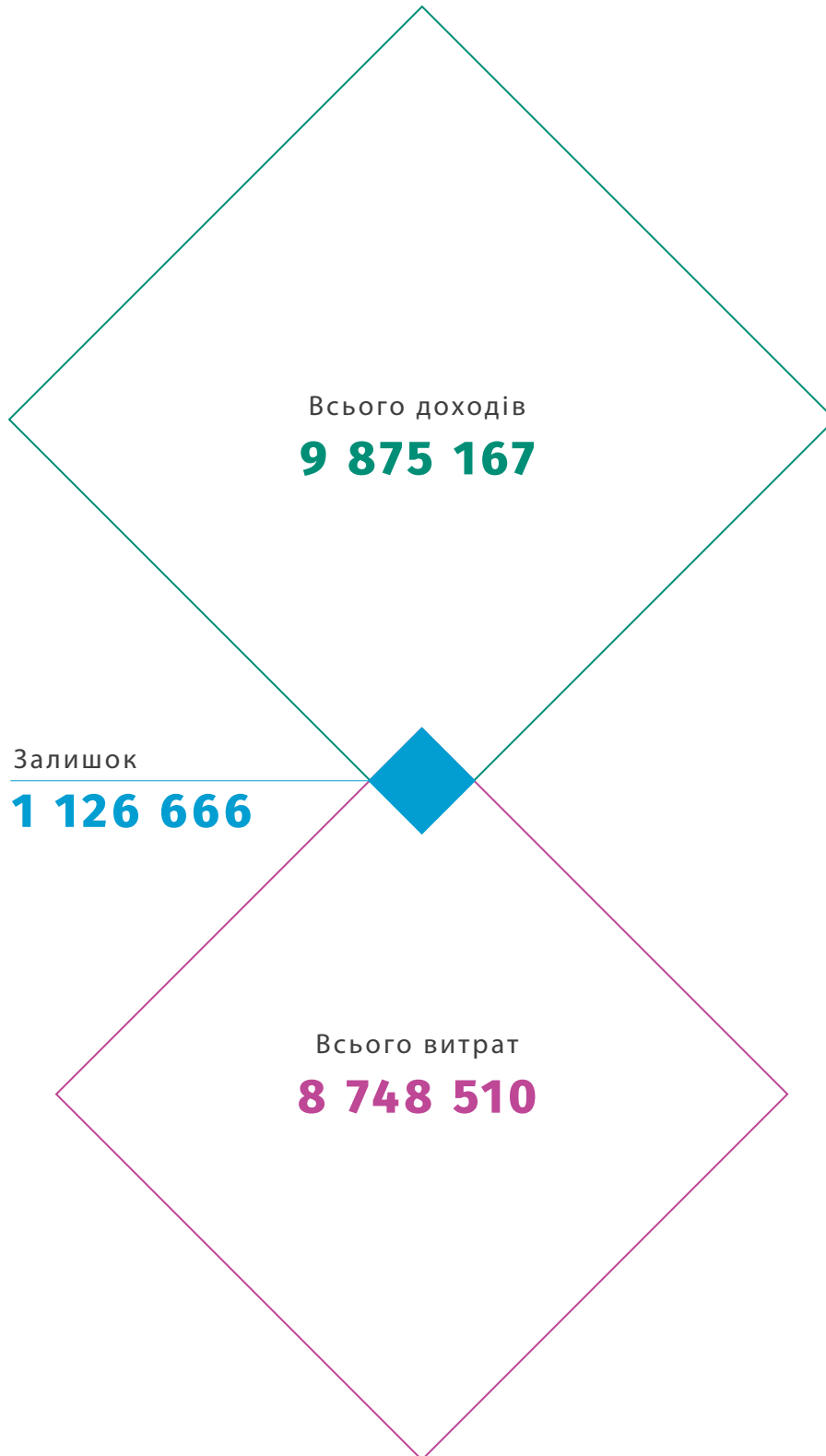
Усі суми зазначені у гривнях

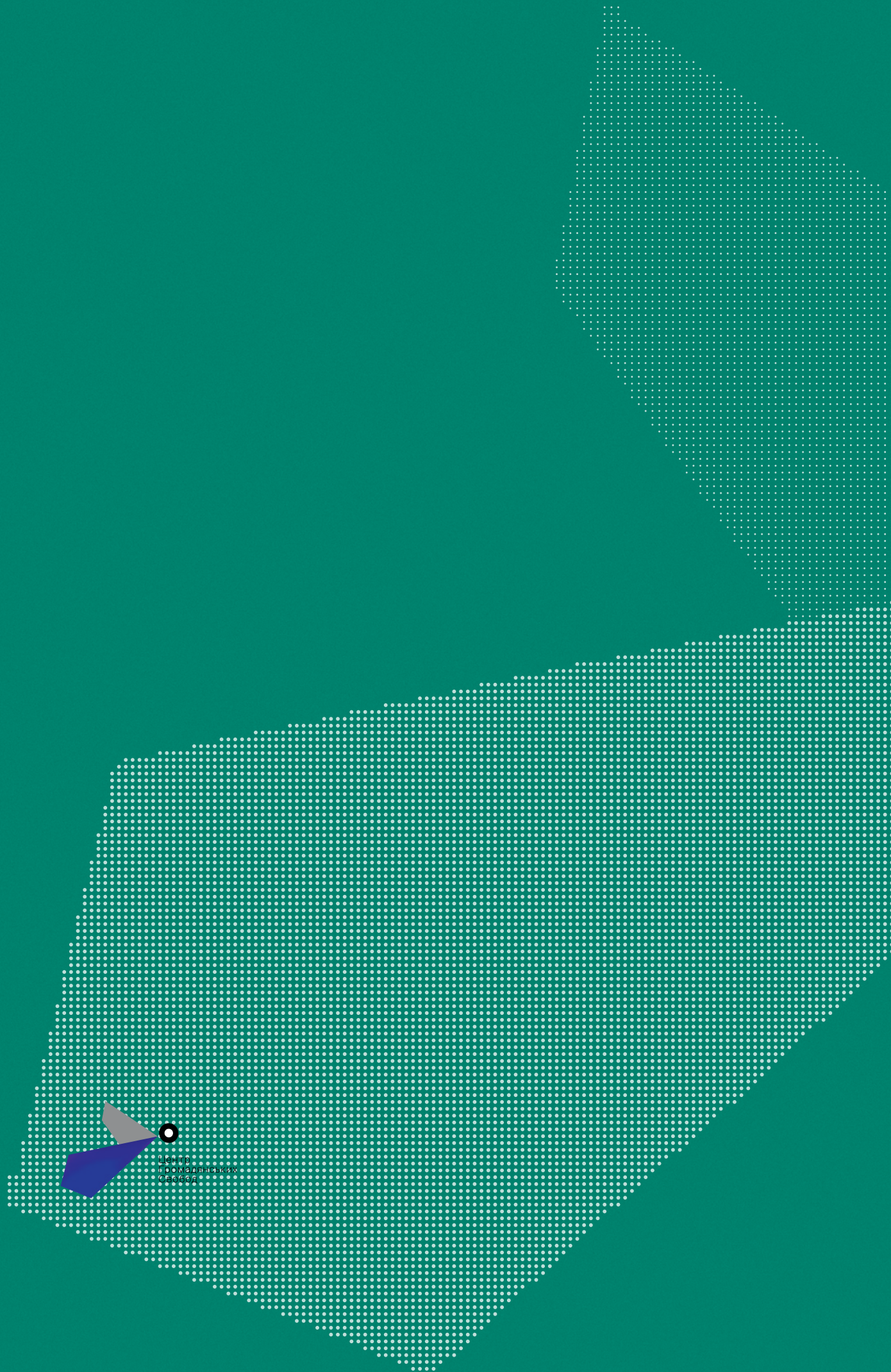

ВИДАТКИ (УСІ СУМИ ЗАЗНАЧЕНІ У ГРИВНЯХ)

Центр
громадянських
свобод